

Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás
			Tárgy 385.85
		Szerző	Hely
Cím Ki legyen az ur a Városi Villamosnál?		Idő "1911"	Személy
Forrás: Népszava			Helyszám
Op. (Hely)	1913 11/17. (Idő)	(Köt. v. füz.)	

KÖZSÉGI ÜGYEK

Ki legyen az ur a Városi Villamosnál?

*

Bárczy és Vázsonyi a városi Kezelés helyett a felemás gazdálkodás hível: meg akarják hosszabbítani a vállalat szerződését.

Vasárnapi számunkban ismertettük Oláh Dezső dr. bizottsági tag indítványát a Városi Villamosvasut ügyében. Az indítvány lényege az, hogy a Budapesti Villamos Városi vasut rt.-nál megüresedő igazgatósági állásokat a törvényhatóság kiküldötteivel töltsék be s a főügyelő bizottságban is a törvényhatóság képviselői foglaljanak helyet.

A szerdai közgyűlésen — napirend előtt — valóban sorra került ez az indítvány.

Ugyanebben a tárgyban Jencs Vilmos is adott be indítványt, amelyben azt kívánta, hogy az igazgatóság elnöke a minde kori polgármester legyen.

A két indítványra a közgyűlés — az indítványozók kérelméhez képest — kimondotta a sürgősséget és napirend előtt rátért azok érdemleges tárgyalására.

Oláh Dezső részletesen megokolta indítványát. A megokolás lényeges részét már közöltük vasárnapi számunkban. Ebben az ügyben azonban most nem annyira az az ér-

dekes, amit az indítványozó mondott, hanem inkább az, amit utána dr. Bárczy István polgármester és dr. Vázsonyi Vilmos adott elő.

A polgármester védelmezte a Városi Villamosnál ez időszerint fennálló rendszert; ugyanezt tette Vázsonyi is. Természetes, mert hiszen ők csinálták meg a nagy részvényvásárt, amelyre igazi szükség nem volt és amely a város adósságát majdnem 30 millió koronával növelte, holott mostantól számítva, negyedfél év múlva a város egy fillér befektetés nélkül juthatott volna a vasúthoz. Az ő érdemük vagy az ő hibájuk, hogy ugyan, tehát védik ezt az állapotot.

Különösen érdekes azonban az, hogy a polgármester is, Vázsonyi is, szükségesnek tartják a Városi Villamossal való szerződés revízióját. A polgármester ur szerint a részvénytársaság nem igen tehet nagyobb befektetéseket, mert hiszen mostani szerződése 26 év múlva lejár, ennyi idő alatt pedig az új befektetéseket nem bírja törleszteni. Ebből, ugye bár szabad azt következtetnünk,

hogy a város urai meg akarják hosszabbítani a Városi Villamos szerződését, vagyis nem akarnak a mostani rendszerről a valószínű városi üzem rendszerére áttérni és tovább is részletelni akarják a magánvállalkozást ennek a vállalatnak a hasznából.

Ezt pedig közérdekből a leghatározottabban elleneznünk kell. A fővárosnak a Városi Villamossal kötött szerződése értelmében joga van 1917 január elsején az egész üzemet saját kezelésébe átvenni, anélkül, hogy ezért

egy fillért is kellene fizetnie. Az átvétel esetén a fővárosra csak az a kötelezettség hárul, hogy az évenként kisorsolt részvényeket névértékben — tehát 200 koronájával — visszaváltssa, a ki nem sorsolt részvények és az élvezeti jegyek után pedig az osztalékot fizesse. Mindezt megteszi a vállalat ma is a vasut folyó bevételeiből, tehát megtehetné majd a város is 1917-től fogva.

Éppen ezért, mikor az a nagy részvényvásárlás történt, mi alapjában véve elleneztük a dolgot és azt kívántuk, hogy várjon a főváros 1917 január 1-ig, hiszen az nem olyan nagy idő. Ha a főváros mégis belemegy ebbe az üzletbe — mondottuk mi — ezt csak úgy lehet elfogadhatóvá tenni, ha gyorsan és erőlyesen hozzá fognak a közlekedésügy radikális javításához; máskülönb ennek az egész vásárnak nincs értelme.

Most pedig ismételjük, hogy a részvénytársasággal kötött szerződés revíziójára nincsen semmi szükség. A részvények többsége alapján a főváros — ha akarja — már most is korlátlanul intézkedhetik a vasut ügyében. 1917 január 1-én pedig szó nélkül átvetheti a vasutat és megszüntetheti a részvényesek minden beleszólási jogát, elég, ha nekik tovább fizeti az osztalékot és kisorsolt részvényeiket névértékben visszaváltja. Értelhetetlen tehát, hogy miért akarják a szerződést revidálni. A községi kezelés az első nagyobb üzemnél, a gázgyárnál — a város urainak megállapítása és a vezérigazgatónak megszavazott dicshimnuszos köszönetük

szerint — *fényesen bevált*. Ebből az következik, hogy *a közuti közlekedést is községi kezelésbe kell venni, mihelyt csak lehet*. Ez a lehetőség a Városinál — mint már többször mondtuk — 1917 január 1-én, a Közutinál pedig 1923 január 1-én következik be és pedig az utóbbinál még kedvezőbb föltételek mellett, mint az előbbinél. A részvények megvásárlása temérdek pénzt emésztett föl, szükség nélkül növeli a főváros adósságait, holott egy kis türelemmel mind a két közlekedési vállalatot befektetés nélkül megkapja a főváros.

Amíg tehát nem kapunk elfogadható magyarázatot arra nézve, hogy miért kell a Városival való szerződést revidiálni, vagyis — miután itt másról alig lehet szó — *meghosszabbítani*, addig azt kell hinnünk, hogy itt *a közérdek rovására* készítenek elő egy tranzakciót.

...Az Oláh-féle indítvánnyal szemben a VI. kerületi bizottsági tagok megbízásából dr. Feleki Béla másik indítványt terjesztett be, amely szerint:

kimondja a közgyűlés, hogy a törvényhatóság a városi villamos vasút részvényeinek többségét abból a célból szerezte meg, hogy *a vasut vezetésében kizárólagos döntő befolyást gyakoroljon*. Ezt a jogot a főváros közönsége a polgármester és a tanács hatáskörébe bizta és ennek utján gyakorolja. Elvárja a közgyűlés a tanácstól, hogy ugy az igazgatóságban, mint a fölügyelő bizottságban a döntő szerepet gyakorolni fogja. Egyuttal utasítja a közgyűlés a tanácsot, hogy a városnak az igazgatóságban és a fölügyelő bizottságban való részvételéről szabályzatot terjesszen a közgyűlés elé.

Erre Oláh és Jencs visszavonták indítványukat. A polgármester és Feleki újabb föl szólalása után a közgyűlés többsége Feleki indítványát fogadta el.